

Живот заједно

■ АПРИЛ 2022.

■ БРОЈ 34

Живот заједно
Јаков Јевтовић, 8 година

- Извештај о раду ГЦСР за 2021. годину
- Реновирано Одељење Гроцка
- Истраживање - Насиље над старијим особама

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ГЦСР ЗА 2021. ГОДИНУ

–Евидентирано мање деце, док се благи раст бележи у свим корисничким групама пунолетних корисника. У корисничким групама малолетних доминирају деца из породица са поремећеним односима.–

На евиденцији Градског центра за социјални рад у Београду у 2021. години било је 115.720 корисника, што представља 6,8 одсто од укупног броја становника Београда. Иако протеклу деценију карактерише континуирани раст броја корисника, у односу на 2020. годину број корисника у извештајној години бележи је незнатан раст. Повећања броја корисника, у односу на 2020. годину, од 2,6 одсто забележено је међу пунолетним корисницима у свим корисничким групама (млади, одрасли, старији, док је евидентирано мање деце).

Као и претходних година и у 2021. години суграђани који су који нам се највише и најчешће обраћали за помоћ, су одрасла лица на којима је терет издржавања породице те је на евиденцији било 49.580 одраслих корисника. Међу пунолетним корисницима најбројнији су материјално угрожени појединци и њихове породице и они чине четвртину укупно евидентираних у 2021. години.

Деца чине готово једну трећину укупног броја лица која се налазе на нашој евиденцији и извештајном периоду било је 33.215 деце. Најбројнију групу деце чине деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права, 10.208 деце, затим сиромашна деца којих је укупно 8.111. У извештајном периоду у односу на претходну годину евидентирано је око пет одсто деце мање чије су породице корисници НСП и других видова материјалних давања, мање је и деце са проблемима у понашању, за 7,6 одсто више је занемарене и злостављане деце, што можемо тумачити као последицу веће осетљивости појединих институција у чијој је делатности рад са децом, као и низом потписаних протокола о сарадњи институција у заштити од насиља над децом, односно породичног насиља.

Заблежен и пораст броја жртава породичног насиља за 8,4 одсто у односу на 2020. годину. Евидентирано је укупно 13.501 жртва, од чега је 4.961 малолетна жртва породичног насиља, што је за 7,6 одсто више у односу на претходну годину. Највећи број случајева насиља дешавао се у биолошким породицама, било да су оне потпуне (родитељи и деца) или потпуне проширене породице.

Највећи број пружених неодложних интервенција груписао се у ургентној заштити и збрињавању деце, од укупно 302 интервенције, 168 је било због збрињавања деце.

Најсложнији облик стручног стручног рада и значајан део наших активности односи се на примену старатељске заштите према деци и одраслима, у 2021. години бринули смо о 2.380 деце и 7.814 пунолетних корисника под старатељством.

Србија се налази међу пет земаља са најстаријим становништвом у Европи, тако да је помоћ и подршка одраслим и старијим особама, пре свега особама са озбиљним здравственим и психичким тешкоћама, сиромашним појединцима и породицама, жртвама насиља у породици, старима којих је све више међу њима, изазов за стручњаке и у току прошле године на евиденцији је било 22.416 старијих корисника и 16.315 особа са инвалидитетом што је 14,1 од укупног броја корисника у 2019. години.

2021. У БРОЈКАМА

- У току 2021. године у хранитељске породице и установе социјалне заштите обезбедили смо смештај за 1.313 деце и 3.216 одраслих
- Усвојено је 21 дете, док је за 31 дете утврђена подобност за усвојење
- Донета су решења за додатак за туђу негу и помоћ за 9.977 лица
- Право на новчану социјалану помоћ остварило је 6.414 породица, односно 15.509 лица.

Захваљујући подршци града Београда, а посредством ГЦСР-а, Београђани су, поред осталих, користили и права на:

- Помоћ у кући – 2.454 грађана
- У 2021. години исплаћено је 11.328 решења за једнократну новчану помоћ и 943 решење за интервентну једнократну новчану помоћ.
- Услугу лични пратилац која је намењена детету са инвалидитетом односно са сметњама у развоју, користило је 623 деце.
- Услуге персоналне асистенције која је досупна пунолетним лицима са инвалидитетом користило је 59 лица.
- Сталну новчану помоћ за родитеље тројки, четворки, шесторки и дуплих близанаца 2021. године остварило је 107 породице са 338 деце.
- Услугу дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју обезбедили смо за 688 деце, младих и одраслих.
- Сталну новчану помоћ за жртве насиља у породици на месечном нивоу користило је 17 особа.
- Повремена једнократна новчана помоћ за ученике основних и средњих школа - на месечном нивоу од 238 у априлу до 46 корисника у октобру
- Право на повремену једнократну новчану помоћ за ученике основних и средњих школа за набавку школског прибора је исплаћено за 2.445 корисника.
- Повремену новчану помоћ могли су да остваре и корисници права на новчану социјалну помоћ старији од 65 година. Право на ову врсту помоћи је исплаћено у 2021. години за 1.560 корисника.
- На услугу Предах смештај упућено је 140 лица. Ове услуга којом се пружа краткорочни и повремени смештај лица са сметњама у развоју и функционисању, и то: са интелектуалним и менталним тешкоћама или тешкоћама у психичком функционисању и аутизмом, са вишеструким сметњама у развоју, односно функционисању, са сензорним инвалидитетом, са физичким инвалидитетом

Општине са највећим бројем корисника

Чукарица	17.154
Палилула	13.354
Нови Београд	13.102
Вождовац	10.779

Саветовалиште за брак и породицу

Основна делатност у Саветовалишту је саветодавни и психотерапијски рад који је намењен грађанима Београда. Психотерапијски модалитет који се доминантно примењује је системска породична терапија са породицама, паровима и појединцима. Поред тога, обавља се и породична медијација, медијација између малолетних учинилаца кривичних дела и жртава, као и три програма групног рада: третман намењен починиоцима насиља у партнерским односима, програм „Оснаживање жена против насиља“ и нови групни третман намењен адолесцентима, који је са радом почео у мају 2021. Током 2021. године у Саветовалишту је евидентирано 1.389 корисника (1.074 нових и 325 са којима је рад започет раније), што је за 18% више у односу на претходну годину. Одржано је 4.109 сеанси (2.862 индивидуалних, 795 партнерских, 333 породичних, групних 119). Са починиоцима насиља одржано је 67 групних сеанси, 25 сеанси на оснаживању жена против насиља и са адолесцентима 27. Такође, одржане су 102 котерапијске сеансе и 20 супервизорских.

У погледу проблема са којима се клијенти јављају, у поређењу са 2020. годином актуелно се јавља мањи број клијената са потешкоћама у партнерским односима и чешћи су у постразводним процесима. Такође, за 12% порастао је број клијената са индивидуалним проблемима.

Када је реч о примарном проблему због кога се клијенти јављају Саветовалишту, током 2021.године 34,1% случајева односило се на партнерску проблематику; 19,9% на родитељску; 21,4% су проблеми деце, а 24,6% проблеми одраслих клијената.

Програм реализују лиценцирани психотерапеути са знањем, афинитетом и дугогодишњим искуством у раду са адолесцентима уз поштовање принципа поверљивости.

ПРОГРАМ ЈЕ БЕСПЛАТАН

ПРОГРАМ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ УЗ ПОШТОВАЊЕ АКТУЕЛНИХ ЕПИДЕМИОЛОШКИХ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД COVID-19

Заинтересовани се у групу могу укључити:

- самоиницијативно
- по препоруци општинских одељења Градског центра за социјални рад
- по препоруци других установа – школе, развојног саветовалишта, полиције, тужилаштва, суда

ПРОГРАМ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ У САВЕТОВАЛИШТУ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ ГРАДСКОГ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У БЕОГРАДУ, РУСКА 4

Детаљније информације о програму можете добити у Саветовалишту за брак и породицу, Руска 4, путем телефона или E-mail –а

Тел: 011 / 2650 258; 011 / 2650936
e-mail: savetovalistebip@gmail.com

Група се одржава једном недељно, у трајању од 1,5 ч

**ГРУПНИ ПРОГРАМ
НАМЕЊЕН
АДОЛЕСЦЕНТИМА**

Реновиран објекат Одељења у Гроцкој

Заменик градоначелника Горан Весић, заједно с градском секретарком за социјалну заштиту Наташом Станисављевић и директорком Градског центра за социјални рад у Београду Зорицом Павловић, обишао је реконструисано одељење Градског центра за социјални рад у Гроцкој, као и клуб за одрасла и старија лица, који се налази у приземљу овог објекта. Град Београд је у комплетну реконструкцију оба објекта уложио више од 250 хиљада евра.

— Објекти Центра за социјални рад су од посебног значаја јер у њих долазе људи који су у социјалној потреби и обраћају се друштву за помоћ. Зато услови за рад у њима морају да буду добри јер тако, између осталог, показујемо поштовање према људима којима је потребна помоћ, а истовремено је то важно и за запослене који овај нимало лак посао, који се тиче људских судбина, често тешких, раде из љубави. Управо улагања у систем социјалне заштите показују колико је друштво праведно — истакао је Весић.

Наташа Станисављевић изразила је овом приликом захвалност заменику градоначелника, као и свим запосленима у Градском центру за социјални рад.

— Не делимо грађане на оне који живе у градској или приградској средини и апсолутно сви морају да имају једнаке услове и приступ социјалној заштити. Овај простор реконструисан је након 37 година. Обезбедили смо најбоље услове за више од триста пензионера који клуб користе, као и за кориснике и запослене у Центру за социјални рад. Подсетићу да је последњи наменски објекат центра отворен 1982. године, а у протеклих седам година Град је више од педесет одсто објеката комплетно обновио и изградио нов у Обреновцу — навела је Наташа Станисављевић.

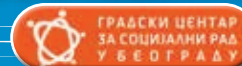
Ова и сва будућа улагања јесу заправо улагања у што бољи систем социјалне услуге у Београду, поручила је она.

Зорица Павловић присетила се да је управо у овом центру 1985. године добила запослење првог социјалног радника.

— Тада је то била нова зграда, али не ради се о томе да смо овом објекту вратили стари сјај, већ је потпуно нови и то по светским стандардима — казала је она.

Пре пет година када је постала директорка, списак послова је био предугачак. Отада је реновирано девет објеката, изграђен је нови објекат у Обреновцу, припремљена је градња за још два, а предстоји реконструкција и објекта у Младеновцу, прецизирала је Зорица Павловић, захваливши заменику градоначелника и градској секретарки за социјални рад на свесрдној подршци.

Догађају су присуствовали и Драган Пантелић, председник градске општине Гроцка и представници Геронтолошког центра Београд.

ОДРЖАН РАДНИ САСТАНАК ПРЕДСТАВНИКА ГЦСР-А, СУДА И ТУЖИЛАШТВА

У Градском центру за социјални рад у Београду одржан је радни састанак представника ГЦСР-а, Вишег суда у Београду – Одељења за малолетнике, Вишег јавног тужилаштва – Одељења за малолетнике и Управе криминалистичке полиције Београд. Теме састанка биле су досадашњи токови сарадње, изазови и препоруке за унапређење сарадње.

На почетку састанка присутнима се обратила Зорица Павловић, директорка Градског центра за социјални рад у Београду и том приликом похвалила досадашњу сарадњу и истакла да ови састанци дају добре резултате и да представљају добар начин да се сагледају проблеми и заједнички нађу решења. Изнела је запажање да се број малолетника са проблемима у понашању и у сукобу у са законом из године у годину смањује.

Представници суда и тужилаштва су такође нагласили да су поступање и сарадња унапређени, да постоји заједнички циљ, а то је заштита права и интереса детета, односно младе особе, као и да је то тежак посао који захтева стално стручно усавршавање. Током састанка размењене су информације о изазовима са којима су се сви сустрели у раду услед пандемије вирусом Ковид 19.

На састанку је истакнут значај постојања Савета за праћење и унапређење рада органа кривичног поступка и извршење кривичних санкција према малолетницима, које је основано 2018. године. То тело је састављено од стручњака који се баве малолетничким правосудјем и коме се може обратити за решавање дилема.

Руководиоци и представници Градског центра, суда, тужилаштва и полиције састанак су завршили са закључком да је сарадња и даље добра и да је једини проблем у недостатку системских решења, којих за сада нема, али се очекују. Истакнут је значај чешће примене васпитних налога и посебне обавезе укључивања у рад институција.

ОБЕЛЕЖАН МЕЂУНАРОДНИ ДАН СОЦИЈАЛНОГ РАДА

Поводом Међународног дана социјалног рада градска секретарка за социјалну заштиту Наташа Станисављевић посетила је данас Градски центар за социјални рад у Београду -Одељење Палилула.

Она је свим запосленима у систему социјалне заштите честитала Међународни дан социјалног рада и истакла да је Одељење центра за социјални рад општине Палилула први центар ове врсте у Србији.

— Данас смо у Центру за социјални рад Палилула због тога што је ово прва установа ове врсте у Србији отворена 1956. године што је и почетак социјалног рада у Београду — рекла је Станисављевић.

Она је истакла да се Међународни дан социјалног рада обележава сваког трећег уторка у марту месецу још од 1983. године. Како је навела, овогодишњи слоган јесте „Заједничка изградња новог еко-социјалног света неостављајући никога иза себе”.

— Оно што је веома важно да напоменемо је да се важност професије социјалног рада нарочито истакла за време пандемије ковида 19, која је суочила социјалне раднике са вишеструким изазовима професионалног рада у кризним ситуацијама. Тада смо и показали да сам систем социјалног рада и социјални радници нису оставили никога иза себе и да су сви имали помоћ и подршку која им је била потребна. Социјални радници су били ти који су помагали у дељењу пакета особама којима је та помоћ била најпотребнија — подсетила је Наташа Станисављевић.

Према њеним речима, у социјалном раду се тражи више од стручности као и љубав према послу, разумевање, оптимизам, пркос пред неправдом и отпор према сваком гесту који атакује на људско достојанство.

— Поносна сам што је у последњих седам година више од 50 одсто центара за социјални рад комплетно реконструисано. У наредних месец дана кренуће реконструкција

и десетог Центра за социјални рад, а то је Центар за социјални рад у Младеновцу — поручила је Станисављевић.

Силвиа Алавања, помоћник директора Градског центра за социјални рад у Београду, је такође честитала Међународни дан социјалног рада. Она је захвалила оснивачу Граду Београду, градској секретарки Наташи Станисављевић на подршци и нагласила да је ово дан када треба причати о раду и труду социјалних радника, а да кризне ситуације захтевају још више труда и пожртвовања у раду.

Догађају је присуствовао и Станко Гујаничић, руководилац Одељења градског центра за социјални рад општине Палилула.

ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ ИСТРАЖИВАЊЕ: Насиље у породици – насиље над старијим особама - феноменологија и заштита

Истраживање Насиље у породици насиље над старијим особама - феноменологија и заштита спроведено је са намером да се укаже на одлике и специфичности појаве насиља према особама у старијој животној доби. Истраживање је спроведено у периоду од октобра 2020. до јануара 2021. Године, а обрађивани су подаци са евиденције Градског центра – одељења Чукарица, Барајево, Нови Београд и Младеновац. Узорком је обухваћено 70 злостављаних особа, а насиље је контекстуално анализирано и у анализи су примењени интегративни приступ и екосистемски модел.

Општи закључак истраживања је да је у овој истраживаној групи присутно како насиље деце према родитељима, тако и међупартнерско насиље. Починиоци насиља су доминантно мушког пола, партнери или синови, а злостављане особе су претежно жене са основном школом или занатом, старости од 65 до 75 година.

Злостављане особе су у ризику због здравствених тегоба, које се манифестују као органско и/или теже хронично обољење. Већина их је у браку (43), а 20 су удовци или удовице. Коришћење психоактивних супстанци и алкохола, као и процес лечења члана породице јављају се као најчешћи узроци немања капацитета да се превазиђу ситуације које доводе до насиља. Потом, препрека породицама су и тежи здравствени проблеми, незапосленост и губитак посла. Сукоби око имовине су такође били повод за насиље, али и дуга историја насилних односа у породици. Према уоченом, поводе који су довели до насиља можемо оквирно поделити на оне који су последица финансијске или имовинске неравнотеже и оне који се јављају услед неког здравственог проблема било злостављане особе, било починиоца насиља. Занемаривање је такође присутно и јавља се као изолација или одсуство комуникације, неуказивање пажње и помоћи и немање увида у кретање и свакодневну рутину занемарене стране.

Фото: istockphoto

Активности усмерене на сузбијање и превенцију насиља над старима треба усмерити ка више нивоа - од информисања јавности, до доношења подзаконских аката који се специфично односе на заштиту најстаријих. Континуирана сарадња на локалном и институционалном нивоу, као и ангажман медија који ће више пажње посветити овој теми су неопходни. Медијску активност треба усмерити на формирање позитивних ставова према старима, као и на видљивост њихових проблема и потреба. Указивања на неопходност међугенерациске солидарности и унапређење међугенерациског дијалога афирмативно би утицало на повећање емпатије према старима. Законодавац треба нормативно да истакне злостављање старих и немоћних лица и да редифинише чланове који се односе на насиље у породици. Посебну пажњу треба посветити злостављању старијих жена, које су најугроженије и препознате као особе са најмање друштвене моћи и утицаја.

**Насиље над старима -
табуизација и толеранција**

Породично насиље уопште, а нарочито насиље над старијим особама је појава о којој се расправља, али се и доста ћути. Породични живот

је пун изазова и препрека, а конфликти до којих долази се настоје најчешће задржати унутар породице са надом да ће се превазићи. Насиље се тако правда, релативизује, а временом често постаје и прихватљиво. Комплексне породичне прилике доводе до ситуација које се не могу једноставно решити, или решења захтевају промене у начину живота које нека од страна не жели. Зато се често не предузима готово ништа. Рањивост, осећај постиђености и недовољно емотивне енергије да се суоче са реалношћу свог живота, доводе често старије особе до стања у коме потискују и заташкавају чињеницу да су били или јесу злостављани. У популацији коју смо истраживали било је и насиља које су извршила деца над родитељима, али и међупартнерског насиља, које без обзира на године заједничког живота није ни нестало, ни престало. Негативни асоцијативни блок који постоји међу члановима породице произашао из динамике односа, скоро никада не нађе своје задовољење у одређеном броју насилних чина. Зато се круг насиља изнова понавља, јер базични сукоб није решен. Тако стално тињајућа напетост унутар породице покреће нови круг сукоба, неразумевања и интензивнијег насиља које и када пређе границу прихватљивог, најчешће, не нађе своје смирење. Кривица и одговорност се смењују и прерастају у стални конфликт.

Насиље у породици одудара од јавно заговораног дискурса о здравој и успешној породици која треба да је основа друштва. Насиље деце над родитељима је зато упитно и доводи у дилему и родитеља како је испунио своју дужност и васпитао своје дете. С друге стране, насиље међу партнерима у старијој доби може наићи на осуду јер се у том временском периоду очекује стабилност, промишљеност и виши ниво одговорности обзиром да је то период индивидуалне зрелости. Тако су обе категорије које имамо у узорку деликатне и чланови породица могу осећати моралне и социјалне препреке да пријаве насиље. С друге стране, делимична анестезираност јавности према насиљу условљена је свакако и његовом присутношћу готово свуда око нас. Насиље је постало

саставни део свакодневице, било оно вербално, психолошко или је пак уткано у друге облике интеракција, комуникације и социјалног контакта. Зато снижена емпатија и релативна неосетљивост не треба да нас изненаде када су у питању унутарпородичне релације. Насиље је донекле аболирано и због социјално и искуствено усвојене чињенице да се насиљем ствари често најбрже и најједноставније решавају и да кад сви други механизми затаје, оно свакако помаже. Насиље се може разумети и као последица претходне виктимизације, подсмеха, презира, осуде или из врло прагматичних разлога, као што су спорови око имовине и других материјалних вредности и добара. Какви год да су поводи, исходи могу бити драматични, а некад и летални. Тада тврдња да све што се деси у породици треба и да остане у породици, престаје да важи. Како чланови породице узимају правду у своје руке и да ли то некуда води, како се ови сукоби завршавају или се никада не завршавају, представља оквир у коме можемо посматрати насиље у породици које због своје природе, готово увек изазива амбиваленцију, упркос нормативним и етичким одредницама.

Фото: istockphoto

Весна Миловановић, социолог
Одељење за послове планирања и развоја

60 секунди са нашим стручњаком

Радунка Подунавац**дипломирани социјални радник - супервизор
Одељења Барајево**

Рад у Центру за социјални рад Барајево започела сам 1988. године, пре оснивања Градског центра за социјални рад у Београду и ту сам остала до данас, односно до завршетка радног века. Из садашњег угла посматрања, континуитет у раду у једном одељењу лично видим као бенефит како за странку, тако и за самог стручног радника, јер се на тај начин учествује у решавању трансгенерацијских потешкоћа једне породице. Стручни радник има прилику да прати породицу више деценија и тиме успешније решава мултипроблемске ситуације у којима се оне углавном нађу, користећи, при томе, и добро познате локалне ресурсе.

Била сам ангажована на месту стручног радника са свим категоријама корисника, а последњих десет година као супервизор у Служби за заштиту деце, младих, одраслих и старих корисника.

Све што знам из струке највећим делом научила сам радећи уз старије колеге у центру за социјални рад у конкретном и практичном раду на предметима. Било је и лоших и добрих момената, оптерећености, дилема, потешкоћа везаних за системска (не-решења), узбуђења, радости...

Понекад је тешко, али је и привилегија учествовати у доношењу важних животних одлука са људима којима је помоћ преко потребна.

Верујем да се све моје колеге осећају као и ја и да у нашем послу то јесте професионална сатисфакција, па макар то био и мали корак напред.

Социјални рад сам уписала давне 1977. године игром случаја, а сада могу да кажем да сам на том моменту који се десио у мом животу и више него захвална, јер ме је и професионално и лично испунио.

**ГРАДСКИ ЦЕНТАР
ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД
У БЕОГРАДУ****ДИРЕКТОР****Зорица Павловић**

Руска 4 • тел: 011/2650-329 • факс: 011/2650-925

ОПШТА СЛУЖБАРуска 4 • тел: 011/2650-329 • 2650-093 • 2650-542
факс: 011/2650-925**САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И
ПОРОДИЦУ**

Руска 4 • тел: 011/2650-258

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПОСЛОВЕ
ПЛАНИРАЊА И РАЗВОЈА**Руска 4
тел: 011/2650-329 • 2650-093 • 2650-542**РАЧУНОВОДСТВО**

Руска 4 • тел: 011/2650-329

ОПШТИНСКА ОДЕЉЕЊА**БАРАЈЕВО**

Светосавска 876 • тел: 011/8300-401

ВОЖДОВАЦ

Адмирала Вуковића 14 • тел: 011/2461-644

ВРАЧАР

Саве Текелије 10 • тел: 011/2456-546 • 2456-649

ГРОЦКА

Булевар ослобођења 51 • тел: 011/8500-655

ЗВЕЗДАРА

Крфска 7 • тел: 011/6414-129 • 6401-750 • 6410-863

ЗЕМУН

Александра Дубчека 2 • тел: 011/2193-979 • 2193-999

ЛАЗАРЕВАЦ

Јанка Стајчића 21 • тел: 011/8127-755

НОВИ БЕОГРАД

Тошин бунар 148 • тел: 011/3190-191

ОБРЕНОВАЦ

Ул. Шеста 10ц • тел: 011/6305-573 • 3617-258

РАКОВИЦА

Мишка Крањца 12 • тел: 011/3583-491 • 3591-138

ПАЛИЛУЛА

Цвијићева 110 • тел: 011/2753-591

СТАРИ ГРАД

Господар Јевремова 17а • тел: 011/2625-593

САВСКИ ВЕНАЦ

Ломина 17 • тел: 011/3614-766

СОПОТ

Космајски трг 13 • тел: 011/8251-289

МЛАДЕНОВАЦ

Краљице Марије 13 • тел: 011/8232-429

СУРЧИН

Војвођанска 80 • тел: 011/8440-015

ЧУКАРИЦА

Михаила Валтровића 36а • тел: 011/2506-105